

แบบฝึกหัดบทที่ 3

หน่วยทางเคมี

- 1) จงคำนวณหาจำนวนกรัมน้ำหนักสูตร (no. gfw) และจำนวนมิลลิกรัมน้ำหนักสูตร (mgfw) ของสารต่อไปนี้
- a) 27.3 กรัม ของ Mn_3O_4 ตอบ 0.119 gfw
 - b) $163 \mu\text{g}$ ของ BF_3 ตอบ $2.40 \times 10^{-6} \text{ gfw}$
 - c) 6.92 ลบ.ดม. ของ 0.0400 F $Na_2B_4O_7$ ตอบ 0.277 gfw
 - d) 10.0 ลบ.ซม. ของ $2.00 \times 10^{-3} \text{ F } HgCl_2$ ตอบ $2.00 \times 10^{-5} \text{ gfw}$
 - e) 10.0 ลบ.ซม. ของสารละลาย SO, เข้มข้น 143 ppm ตอบ $2.23 \times 10^{-5} \text{ gfw}$
 - f) 23.4 มิลลิกรัม ของ $Mg_2P_2O_7$
 - g) 100 กรัม ของน้ำแข็งแห้ง (CO_2)
 - h) 1.00 ปอนด์ของ $NaCl$
 - i) 7.50 ลบ.ดม. ของ 0.0525 F กรดคาร์บอนิก
 - j) 0.500 ลบ.ซม. ของ 0.0300 F ของกรดแอกโซบิิก ($\text{gfw} = 176$)

คำตอบ (เฉพาะข้อ a, b และ c)

a) น้ำหนักสูตร $Mn_3O_4 = (54.9 \times 3) + (16 \times 4) = 228.7$

$$\text{no. gfw } Mn_3O_4 = \frac{27.3}{228.7} = 0.119$$

b) น้ำหนักสูตร $BF_3 = 10.8 + (19 \times 3) = 67.8$

$$\text{no. gfw } BF_3 = \frac{163 \times 10^{-6}}{67.8} = 2.40 \times 10^{-6}$$

c) จำนวนกรัมน้ำหนักสูตร = ความเข้มข้น (F) \times ปริมาตร (dm^3)

$$= 0.0400 \times 6.92$$

$$= 0.277$$

- 2) จงคำนวณหาจำนวนกรัมของสารต่อไปนี้
a) 2.00 มล ของ CO_2	ตอบ 88.0 กรัม
b) 1.84 mgfw ของเบนซิน ($\text{gfw} = 78.1$)	ตอบ 0.144 กรัม
c) 40.0 gfw ของ NaOH	ตอบ 1600 กรัม
d) 6.24 ลบ.ซม. ของ 0.121 F โซเดียมไฮด्रอเจนโคส ($\text{gfw} = 342.3$)	ตอบ 0.258 กรัม
e) 33.3 ลบ.ซม. ของ 12.2 F HCl	ตอบ 1480 กรัม
f) 0.842 มล ของ Br^-	
g) 7.35 mgfw ของ Na_2SO_4	
h) 135 ลบ.ซม. ของ 0.200 F $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$	
i) 2.50 ลบ.ซม. ของ 0.600 F อะซิโตน ($\text{gfw} = 58.1$)	
j) 1.00 ลบ.ซม. ของ 2.00×10^{-6} F KCl	

คำตอบ (เฉพาะข้อ a) และ b))

$$\begin{aligned}\text{a) จำนวนกรัมของ } \text{CO}_2 &= \frac{\text{จำนวนมล}}{\text{น้ำหนักโมเลกุล}} \\ &= \frac{2.00 \times 44}{88.0} \\ &= 88.0 \quad \text{กรัม}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{b) จำนวนกรัมของเบนซิน} &= 1.84 \times 10^{-3} \times 78.1 \\ &= \mathbf{0.144} \quad \text{กรัม}\end{aligned}$$

- 3) สารละลายที่เตรียมจากการละลาย 2.42 กรัมของ MgCl_2 ในน้ำ แล้วเจือจากเป็น 2.00 ลบ.ซม. จงคำนวณ

a) ความเข้มข้นของ MgCl_2 เป็นฟอร์แมล	ตอบ 0.0127
b) ความเข้มข้นของ MgCl_2 เป็นนอร์แมล	ตอบ 0.0254
c) ความเข้มข้นของ MgCl_2 เป็น weight-volume percent	ตอบ 0.121
d) ความเข้มข้นของ MgCl_2 เป็น weight-weight percent ถ้าความหนาแน่นของสารละลายเท่ากับ 1.01 กรัมต่อ ลบ.ซม.	ตอบ 0.120

คำตอบ

$$\text{M.W. } \text{MgCl}_2 = 95.2, \text{ eq.wt.} = \frac{95.2}{2} = 47.6$$

$$\begin{aligned}\text{a) } F_{\text{MgCl}_2} &= \frac{2.42}{95.2} \times \frac{1}{2} \\ &= 0.0127\end{aligned}$$

$$b) N_{\text{MgCl}_2} = \frac{2.42}{47.6} \times \frac{1}{2}$$

$$= 0.0254$$

$$c) \% (\text{W/V}) = \frac{2.42}{2.000} \times 100 \quad \text{g/cm}^3$$

$$= 0.121$$

$$d) \text{ jaki density} = 1.01 \quad \text{g/cm}^3$$

ปริมาตร 2,000 ลบ.ซม. หนัก = $2,000 \times 1.01$ กรัม

$$\% (\text{W/W}) = \frac{2.42 \times 100}{2,000 \times 1.01}$$

$$= 0.120$$

4) ค่าเฉลี่ยความเข้มข้นของธาตุต่าง ๆ ในน้ำทะเล เป็นดังนี้

ธาตุ	ppm	ธาตุ	ppm
Cl	1.90×10^4	Ca	4.00×10^2
Na	1.06×10^4	K	3.80×10^2
Mg	1.27×10^3	Br	6.51×10^1
S	8.84×10^2	C (inorganic)	2.80×10^1
		Sr	1.30×10^1

ให้คำนวณหาความเข้มข้นของธาตุแต่ละตัวเป็นฟอร์แมล ถ้าค่าเฉลี่ยของความหนาแน่นของน้ำทะเลมีค่าเท่ากับ 1.024 กรัมต่อ ลบ.ซม.

คำตอน (ยกตัวอย่างเฉพาะ Cl และ Na)

$$1. \text{ ในน้ำทะเลมี Cl 1 เริ่มขึ้น} = 1.90 \times 10^4 \text{ ppm}$$

แสดงว่า ในน้ำทะเล 1 กรัม จะมี Cl = 1.90×10^4 ไมโครกรัม

$$\text{หรือ } \text{ ในน้ำทะเล } \frac{1}{1.024} \text{ ลบ.ซม. จะมี Cl} = 1.90 \times 10^4 \times 10^{-6} \text{ กรัม}$$

$$\therefore \text{ ในน้ำทะเล } 1,000 \text{ ลบ.ซม. จะมี Cl} = 1.90 \times 10^{-2} \times 10^3 \times 1.024 \text{ กรัม}$$

$$= \frac{1.90 \times 10.24}{35.45} \text{ ไมล}$$

$$= 0.549 \text{ ไมล}$$

ความเข้มข้นของ Cl⁻ ในน้ำทะเล = 0.549 F

2. ในน้ำทะเลมี Na⁺ เข้มข้น = 1.06×10^4 ppm
ความเข้มข้นของ Na⁺ ในน้ำทะเล = $\frac{1.06 \times 10^4 \times 10^{-6} \times 10^3 \times 1.024}{23}$
= 0.472 F

- 5) จงคำนวณหาความเข้มข้นเป็นฟอร์แมลของสารละลายน้ำ H₂SO₄ 25% (w/w)
H₂SO₄ มีความหนาแน่นเท่ากับ 1.84 กรัมต่อ ลบ.ซม. ตอบ 4.69 F

คำตอบ

สารละลายน้ำ H₂SO₄ 1 ลบ.ซม. หนัก 1.84 กรัม
สารละลายน้ำ H₂SO₄ 1,000 ลบ.ซม. หนัก = $1,000 \times 1.84$ กรัม
= 1,840 กรัม
สารละลายน้ำ H₂SO₄ หนัก 100 กรัม จะมีเนื้อกรด = 25 กรัม
สารละลายน้ำ H₂SO₄ หนัก 1,840 กรัม จะมีเนื้อกรด = $\frac{25 \times 1,840}{100}$
= 460 กรัม
= $\frac{460}{98}$ โนมล
= 4.69

นั่นคือ ความเข้มข้นของสารละลายน้ำ H₂SO₄ 25% (w/w) = 4.69 F

- 6) ฝึกหัดทำด้วยตนเอง

- 7) จงอธิบายการเตรียม

- a) 200 ลบ.ซม. ของ 10% (w/v) ของสารละลายน้ำกลูโคส
b) 200 กรัม ของ 10% (w/w) ของสารละลายน้ำกลูโคส
c) 200 ลบ.ซม. ของ 10% (v/v) ของสารละลายน้ำเอทานอล

คำตอบ

- a) ชั่งกลูโคสมา 20 กรัม แล้วทำเป็นสารละลายน้ำกลูโคส ให้ได้ปริมาตร 200 ลบ.ซม.
b) ชั่งกลูโคสมา 20 กรัม แล้วเตรียมเป็นสารละลายน้ำกลูโคส 200 กรัม
c) ตวงเอทานอลมา 20 ลบ.ซม. แล้วเติมน้ำกลูโคส ให้ปริมาตรเป็น 200 ลบ.ซม.

8) จงอธิบายการเตรียม

- a) 750 ลบ.ซม. ของ 0.172 F $K_2Cr_2O_7$ จากของแข็ง $K_2Cr_2O_7$
- b) 50.0 ลบ.ดม. ของสารละลายน 0.100 F Na_2SO_4 จากของแข็ง Na_2SO_4
- c) 2.00 ลบ.ดม. ของสารละลายน 0.0150 M Na^+ จากของแข็ง $NaCl$
- d) 20.0 ลบ.ดม. ของสารละลายน 0.202 M Na^+ จาก 2.42 F Na_2SO_4
- e) 2.00 ลบ.ดม. ของสารละลายน 0.150 M Na^+ จากของแข็ง Na_2SO_4

คำตอบ (เนื่องจาก a) และ b))

$$\begin{aligned} \text{a) ปริมาณของ } K_2Cr_2O_7 \text{ ที่ใช้} &= 0.172 \times 750 \quad \text{มิลลิโมล} \\ &= 0.172 \times 750 \times 294.2 \times 10^{-3} \quad \text{มิลลิกรัม} \\ &= 0.172 \times 750 \times 294.2 \times 10^{-3} \quad \text{กรัม} \\ &= 37.95 \quad \text{กรัม} \end{aligned}$$

วิธีเตรียมทำได้โดยชั่ง $K_2Cr_2O_7$ มา 37.95 กรัม แล้วละลายด้วยน้ำก้อนๆ ให้ได้ปริมาตรเป็น 750 ลบ.ซม.

$$\begin{aligned} \text{b) ปริมาณของ } Na_2SO_4 \text{ ที่ใช้} &= 50.0 \times 0.1 \quad \text{มิลลิลิตร} \\ &= 50.0 \times 0.1 \times 142 \quad \text{กรัม} \\ &= 710 \end{aligned}$$

วิธีเตรียมทำได้โดยชั่ง Na_2SO_4 มา 710 กรัม แล้วละลายน้ำก้อนๆ ให้ได้ปริมาตรเป็น 50.0 ลบ.ดม.

9) กรด HNO_3 ชนิดเข้มข้นมีค่าความถ่วงจำเพาะเท่ากับ 1.42 และมีเนื้อสาร HNO_3 69% (w/w)

- a) จะมี HNO_3 กี่กรัม ในสารละลายน้ำ 500 ลบ.ซม. ตอบ 490 กรัม
- b) อธิบายการเตรียมสารละลายน้ำ HNO_3 เข้มข้น 0.20 F จำนวน 800 ลบ.ซม. จากกรดเข้มข้นนี้ ตอบ ใช้ HNO_3 เข้มข้น 10.3 ลบ.ซม.

คำตอบ

$$\begin{aligned} \text{a) สารละลายน้ำ} &500 \text{ ลบ.ซม.} \quad \text{หนัก} = 500 \times 1.42 \quad \text{กรัม} \\ \text{สารละลายน้ำ} &100 \text{ กรัม} \quad \text{จะมี} HNO_3 = 69 \quad \text{กรัม} \\ \text{สารละลายน้ำ} &500 \times 1.42 \text{ กรัม} \quad \text{จะมี} HNO_3 = \frac{69 \times 500 \times 1.42}{100} \\ &= 490 \quad \text{กรัม} \end{aligned}$$

b) สารละลายน้ำทริก 0.20 F จำนวน 800 ลบ.ซม. จะมี HNO_3

$$= 0.20 \times 800 = 160 \text{ มิลลิโนล}$$

$$= 0.20 \times 800 \times 63 \times 10^{-3} = 10.08 \text{ กรัม}$$

ต้องการ HNO_3 69 กรัม ต้องนำสารละลายน้ำทริกมา = 100 กรัม

ต้องการ HNO_3 10.08 กรัม ต้องนำสารละลายน้ำทริกมา = $\frac{100 \times 10.08}{69}$ กรัม

$$= 14.61 \text{ กรัม}$$

สารละลายน้ำทริกมี ด.พ. = 1.42 กรัมต่อ ลบ.ซม.

$$\therefore \text{สารละลายน้ำทริกหนัก } 14.61 \text{ กรัม มีปริมาตร } = \frac{14.61}{1.42} \text{ ลบ.ซม.}$$

$$= 10.3 \text{ ลบ.ซม.}$$

การเตรียมสารละลายน้ำทริกเข้มข้น 0.20 F จำนวน 800 ลบ.ซม. ทำได้โดยนำกรดในทริกเข้มข้นมา 10.3 ลบ.ซม. แล้วเจือจางด้วยน้ำกักลั่น ให้มีปริมาตรเป็น 800 ลบ.ซม.

หรือทำตามโดยการใช้สูตร

$$V = \frac{MM' \times 100}{pd}$$

V = ปริมาตรของกรดในทริกเข้มข้นที่ถูกน้ำมาเตรียมเป็นสารละลายน้ำ 1 ลบ.ค.m.

M = ความเข้มข้นที่ต้องการเตรียม

M' = น้ำหนักโน้มเลกุลของกรดในทริก

p = เปอร์เซ็นต์น้ำหนักต่อน้ำหนัก

d = ความหนาแน่น หรือความถ่วงจำเพาะ

แทนค่าสูตร

$$V = \frac{0.20 \times 63 \times 100}{69 \times 1.42}$$

$$= 12.86 \text{ ลบ.ซม.}$$

เมื่อต้องการเตรียมเป็นสารละลายน้ำ 800 ลบ.ซม.

$$\text{ต้องนำกรดในทริกมา} = \frac{12.86 \times 800}{1,000}$$

$$= 10.3 \text{ ลบ.ซม.}$$

- 10) จงอธิบายการเตรียม H_3PO_4 เข้มข้น 6.0 F จำนวน 400 ลบ.ซม. จากกรดเข้มข้นที่มีความถ่วงจำเพาะ 1.69 และเนื้อสาร 85% (w/w) ตอบ 209 ลบ.ซม.

คำตอบ

$$V = \frac{6.0 \times 125 \times 100}{85 \times 1.69} \\ = 522.1 \text{ ลบ.ซม.}$$

$$\text{ต้องนำ } H_3PO_4 \text{ เข้มข้น } M_a = \frac{522.1 \times 400}{1,000} = 208.9 \text{ ลบ.ซม.}$$

เตรียมให้ได้สารละลาย 400 ลบ.ซม. จะได้ความเข้มข้นเท่ากับ 6.0 F

- 11) สารละลาย KCN ประกอบด้วย 2.60 กรัม ของ KCN ในสารละลาย 1 ลบ.ค.m. ให้หาความเข้มข้นของสารละลายเป็นไตรอ๊วแทนของ $\text{mg NiO}/\text{cm}^3$ ของปฏิกิริยา

คำตอบ

$$\text{M.W. KCN} = 65.12$$

$$\text{สารละลาย 1 ลบ.ค.m. จะมี KCN} = \frac{2.60}{65.12} \\ = 0.04 \text{ มิล}$$

$$\text{NiO ที่จะทำปฏิกิริยาพอดีกับ KCN} \text{ นี้} = \frac{0.04}{4} \\ = 0.01 \text{ มิล}$$

แสดงว่าสารละลาย KCN 1 ลบ.ค.m. จะทำปฏิกิริยาพอดีกับ NiO

$$= 0.01 \text{ มิล} \\ = 0.01 \times 74.70 \text{ กรัม} \\ = 0.747 \text{ กรัม}$$

$$\therefore \text{สารละลาย KCN 1 ลบ.ซม. จะทำปฏิกิริยาพอดีกับ NiO} \\ = 0.747 \text{ มิลลิกรัม}$$

ความเข้มข้น KCN = 0.747 มิลลิกรัม NiO ต่อ ลบ.ซม.

- 12) จงคำนวณหา NaBr ไตรอ๊ว ของสารละลาย AgNO_3 ที่เข้มข้น 0.0856 N ตอบ 8.81

คำตอบ

$$\text{สารละลาย } \text{AgNO}_3 \text{ 1 ลบ.ซม. จะมีเนื้อสาร} = \frac{1 \times 0.0856}{1,000} \\ = 8.56 \times 10^{-5} \text{ มิลลิกรัม}$$

NaBr ที่ทำปฏิกิริยา遁กับ AgNO_3 1 ลบ.ชม.

$$= 8.56 \times 10^{-5} \times 102.90$$

$$= 8.81 \times 10^{-3} \text{ กรัม}$$

.. NaBr ไตรเตอร์ ของสารละลายน้ำ = 8.81 มิลลิกรัมต่อลบ.ชม.

- 13) จงหาไตรเตอร์ของสารละลายน้ำ EDTA เข้มข้น 0.100 M ในเทอม mg. BaO/cm³

ตอบ 15.3

คำตอบ

สารละลายน้ำ EDTA 1 ลบ.ชม. จะมีเนื้อสาร = 0.100×1

$$= 0.1 \text{ มิลลิโมล}$$

.. BaO ที่จะมาทำปฏิกิริยา = 0.1 มิลลิโมล

$$= 0.1 \times 153.34$$

$$= 15.3 \text{ มิลลิกรัม}$$

ไตรเตอร์ของสารละลายน้ำ EDTA = 15.3 มิลลิกรัม BaO ต่อลบ.ชม.

- 14) สารละลายน้ำ NaHCO₃ 5.00% (w/w) มีความหนาแน่น 1.04 กรัมต่อลบ.ชม. จงคำนวณหา

- a) ความเข้มข้นเป็นโมลาร์
- b) ความเข้มข้นเป็นนอยร์แมล
- c) ไตรเตอร์ในเทอมของ 1) HCl, 2) NaOH, 3) CO₂

คำตอบ

a) สารละลายน้ำ NaHCO₃ 100 กรัม มี NaHCO₃ = 5.00 กรัม

คือ สารละลายน้ำ NaHCO₃, $\frac{5.00}{1.04}$ ลบ.ชม. มี NaHCO₃ = 5.00 กรัม

ถ้า สารละลายน้ำ NaHCO₃ 1,000 ลบ.ชม. จะมี NaHCO₃ = $\frac{5.00 \times 1,000 \times 1.04}{100}$
= 52 กรัม

$$= \frac{52}{\text{M.W. NaHCO}_3} \text{ โมล}$$

$$= \frac{52}{60} = 0.087 \text{ โมล}$$

นั่นคือ สารละลายน้ำ NaHCO₃ 5.0% (w/w) ที่มีความหนาแน่น 1.04 กรัมต่อลบ.ชม.
จะมีความเข้มข้นเท่ากับ 0.087 โมลต่อลบ.ชม. (โมลาร์)

$$b) \text{ น้ำหนักสมมูลของ } \text{NaHCO}_3 = \frac{\text{น้ำหนักโมเลกุล}}{1} = 60$$

ในสารละลายน้ำ NaHCO₃ 1,000 ลบ.ซม. จะมี NaHCO₃ = $\frac{52}{60} = 0.087$ กรัมสมมูล

นั่นคือ สารละลายน้ำ NaHCO₃ 5.0% (w/w) ที่มีความหนาแน่น 1.04 กรัมต่อ ลบ.ซม. จะมีความเข้มข้นเท่ากับ 0.087 กรัมสมมูลต่อ ลบ.ซม. (นอร์เมล)

c) ไฮเดอเรียนเทอนของ HCl

$$T = N \times \text{eq.wt}_{\text{HCl}}$$

$$= 0.087 \times 35.5$$

$$= 3.08 \text{ มิลลิกรัม HCl ต่อ ลบ.ซม.}$$

15) จงคำนวณหาความเข้มข้นเป็นโมลาร์และนอร์เมลของสารละลายน้ำต่อไปนี้

a) 3.167% (w/v) NaCl ตอบ 0.5414 M, 0.5414 N

b) 5.326% (w/v) BaCl₂

c) 10.0% (v/v) HCl

d) 25.0% (v/v) H₂SO₄

e) 25.0% (w/v) H₂SO₄

f) 5.0% (w/v) AgNO₃

คำตอบ (เฉพาะข้อ a) และ d))

a) สารละลายน้ำ NaCl 100 ลบ.ซม. มี NaCl หนัก = 3.167 กรัม

$$\text{สารละลายน้ำ NaCl 1,000 ลบ.ซม. มี NaCl หนัก} = \frac{3.167 \times 1,000}{100} \\ = 31.67 \text{ กรัม}$$

$$\text{ในสารละลายน้ำ NaCl 1,000 ลบ.ซม. จะมี NaCl} = \frac{31.67}{58.5} \text{ กรัม} \\ = 0.5414 \text{ h a}$$

... สารละลายน้ำ 3.167% (w/v) ของ NaCl จะเข้มข้น = 0.5414 โมลต่อ ลบ.ซม. (M)
เนื่องจาก น้ำหนักสมมูล NaCl = น้ำหนักโมเลกุล

สารละลายน้ำ 3.167% (w/v) ของ NaCl จะเข้มข้น = 0.5414 กรัมสมมูลต่อ ลบ.ซม.
(N)

d) จากตารางในภาคผนวกที่ 3 ของหนังสือเคมีวิเคราะห์ที่ 1 (CH 233) หมายเหตุการพิมพ์ 3264 กรด H_2SO_4 เข้มข้นจะมีความถ่วงจำเพาะหรือความหนาแน่นเท่ากับ 1.84 กรัมต่อ ลบ.ชม.

แสดงว่า กรดซัลฟิวริกปริมาณ 25 ลบ.ชม. หนัก $= 1.84 \times 25$ กรัม
นั่นคือ สารละลายน้ำ H_2SO_4 100 ลบ.ชม. จะมี $H_2SO_4 = 1.84 \times 25$ กรัม

$$\text{สารละลายน้ำ } 1,000 \text{ ลบ.ชม. จะมี } H_2SO_4 = \frac{1.84 \times 25 \times 1,000}{100}$$

$$= 460 \text{ กรัม}$$

$$= \frac{460}{98} \text{ โนล}$$

$$\therefore \text{สารละลายน้ำ } = \frac{460}{98} = 4.69 \text{ โนลต่อ ลบ.ชม.}$$

$$\text{น้ำหนักสมมูลของกรดซัลฟิวริก} = \frac{\text{น้ำหนักโนมเลกุล}}{2} = \frac{98}{2} = 49$$

$$\therefore \text{สารละลายน้ำ} = \frac{460}{49} = 9.39 \text{ กรัมสมมูลต่อ ลบ.ชม.}$$

- 16) สารละลายประกอบด้วย เมธิลแอลกอฮอล์ 12.50 กรัม เอธิลแอลกอฮอล์ 15.61 กรัม อะซิโตน 15.00 กรัม และน้ำ 125 กรัม จงคำนวณหาเศษส่วนโนล (mole fraction) ของสารแต่ละตัว

คำตอน ในสารละลายประกอบด้วย

$$\text{เมธิลแอลกอฮอล์} = \frac{12.50}{\text{M.W.}} = \frac{12.50}{32} = 0.391 \text{ โนล}$$

$$\text{เอธิลแอลกอฮอล์} = \frac{15.61}{46} = 0.339 \text{ โนล}$$

$$\text{อะซิโตน} = \frac{15}{58} = 0.259 \text{ โนล}$$

$$\text{น้ำ} = \frac{125}{18} = 6.94 \text{ โนล}$$

$$\begin{aligned} \text{จำนวนโนลของสารต่าง ๆ ในสารละลายรวมกันทั้งหมด} &= 0.391 + 0.339 + 0.259 + 6.94 \\ &= 1.929 \text{ โนล} \end{aligned}$$

$$\text{เศษส่วนโนลของเมธิลแอลกอฮอล์} = \frac{0.391}{1.929} = 0.049$$

$$\text{เศษส่วนโนลของเอธิลแอลกอฮอล์} = \frac{0.339}{1.929} = 0.043$$

$$\text{เศษส่วนในลของอะซิโตน} = \frac{0.259}{1.929} = 0.033$$

$$\text{เศษส่วนในลของน้ำ} = \frac{6.94}{1.929} = 0.875$$

- 17) ในสารละลายของน้ำที่มีตัวถูกละลายเข้มข้น 1.50 โนมล จงคำนวณหาเศษส่วนในลของตัวถูกละลายนั้น

คำตอบ สารละลายเข้มข้น 1.50 โนมลแล้ว แสดงว่ามีตัวถูกละลาย 1.50 โนมล ในสารละลาย 1,000 กรัม

$$\text{ในสารละลายของน้ำ } 1,000 \text{ กรัม ประมาณได้ว่าเท่ากับ } \frac{1,000}{18} \text{ โนมล}$$

$$\therefore \text{เศษส่วนในลของตัวถูกละลาย} = \frac{1.50 \times 18}{1,000} \\ = 0.027$$

- 18) สารละลายกรดไนโตริกเข้มข้น 70.4% มีความหนาแน่น 1.42 g/cm^3 จงคำนวณหาความเข้มข้นเป็นโมลาร์และโนมลแลล

คำตอบ M.W. $\text{HNO}_3 = 63$

$$\text{ความเข้มข้นเป็นโมลาร์ของ } \text{HNO}_3 = \frac{1,000 \times 1.42 \times 70.4}{100 \times 63} \\ = 15.88 \text{ โมลต่อ ลบ.ค.m.}$$

$$\text{ความเข้มข้นเป็นโนมลแลลของ } \text{HNO}_3 = \frac{70.4}{63} \times \frac{1,000}{100} \\ = 11.17 \text{ โนมลต่อ กิโลกรัม}$$

- 19) จงคำนวณหาโนมลลิติของสารละลายที่ได้จากการผสมกันระหว่าง 100 กรัมของ 76.5% H_2SO_4 กับ 100 กรัมของ 83.3% H_2SO_4

คำตอบ

$$\text{สารละลายมีน้ำหนักรวม} = 100 + 100 = 200 \text{ กรัม}$$

$$\text{ปริมาณ } \text{H}_2\text{SO}_4 \text{ ทั้งหมดในสารละลาย} = 76.5 + 83.3 = 159.8 \text{ กรัม}$$

$$\therefore \text{ความเข้มข้นเป็นโนมลแลลของ } \text{H}_2\text{SO}_4 = \frac{159.8}{98} \times \frac{1,000}{200} \\ = 8.15 \text{ โนมลต่อ กิโลกรัม}$$

20) จงคำนวณหาความเข้มข้นของสารละลายน้ำต่อไปนี้เป็น ppm

- a) 0.0010 M ZnSO₄
- b) 1.2 × 10⁻⁴ M CaCl₂
- c) 1.8 × 10⁻⁵ M BaCl₂
- d) 0.0025 M Na₂SO₄

คําตอบ (เฉพาะข้อ a และ b))

a)

$$\begin{aligned}
 0.0010 \text{ M ZnSO}_4 &= 0.001 \times \text{M.W}_{\text{ZnSO}_4} && \text{กรัมต่อ ลบ.ค.m.} \\
 &= 0.001 \times 161.4 \\
 &= 0.1614 && \text{กรัมต่อ ลบ.ค.m.} \\
 &= 0.1614 \times 10^3 && \text{มิลลิกรัมต่อ ลบ.ค.m. (ppm)} \\
 \therefore \text{สารละลายน้ำ } 0.0010 \text{ M ZnSO}_4 \text{ เข้มข้น} &= 161.4 \text{ ppm}
 \end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned}
 1.2 \times 10^{-4} \text{ M CaCl}_2 &= 1.2 \times 10^{-4} \times 111 && \text{กรัมต่อ ลบ.ค.m.} \\
 &= 1.2 \times 10^{-4} \times 111 \times 10^3 && \text{มิลลิกรัมต่อ ลบ.ค.m.} \\
 &= 13.32 && \text{มิลลิกรัมต่อ ลบ.ค.m.} \\
 \therefore \text{สารละลายน้ำ } 1.2 \times 10^{-4} \text{ M CaCl}_2 \text{ เข้มข้น} &= 13.32 \text{ ppm}
 \end{aligned}$$

21) จงอธิบายวิธีการเตรียมสารละลายน้ำต่อไปนี้ให้มีความเข้มข้น 100 ppm จำนวน 1 ลบ.ค.m.

a) NaCl	b) AgNO ₃	c) FeCl ₃
d) Na ₂ SO ₄	e) KNO ₃	f) CdCl ₂

คําตอบ (เฉพาะข้อ a))

a) NaCl เข้มข้น 100 ppm คือสารละลายน้ำที่มี NaCl = 100 มิลลิกรัมต่อ ลบ.ค.m.
นั่นคือ เตรียมสารละลายน้ำ NaCl จำนวน 1 ลบ.ค.m. ได้ โดยซึ้ง NaCl มา
หนัก 100 มิลลิกรัม หรือ 0.100 กรัม แล้วเตรียมให้ได้สารละลายน้ำ 1 ลบ.ค.m. (ทุก
ข้อได้คําตอบเดียวกัน คือ หั้งมา 0.100 กรัม แล้วทำเป็นสารละลายน้ำ 1 ลบ.ค.m.)

22), 23), 24), 25) ฝึกหัดทำด้วยตนเอง

26) ถ้าต้องการเตรียมสารละลายน้ำที่มีความเข้มข้นของ Na⁺ = 1,000 ppm จำนวน 1 ลบ.ค.m.
จะต้องใช้สารต่อไปนี้กี่กรัม

- a) NaCl b) Na₂SO₄ c) NaNO₃
d) Na₂CO₃ e) NaOH

คำตอบ (เนพาะข้อ a) และ b)

ต้องการสารละลายนี่มี Na⁺ 1,000 ppm จำนวน 1 ลบ.ค.m.

แสดงว่า ต้องใช้ Na⁺ = 1,000 มิลลิกรัม หรือ 1 กรัม

a) ถ้าใช้ Na⁺ 23 กรัม ต้องซึ่ง NaCl มาก = 58.5 กรัม

$$\text{ต้องการ Na}^+ 1 \text{ กรัม ต้องใช้ NaCl มาก} = \frac{58.5}{23} = 2.54 \text{ กรัม}$$

นั่นคือ ต้องซึ่ง NaCl มากเท่ากับ 2.54 กรัม แล้วเตรียมเป็นสารละลายนี่ 1 ลบ.ค.m.

จะได้สารละลายนี่มีความเข้มข้นของ Na⁺ = 1,000 ppm

b) ถ้าใช้ Na⁺ 23 กรัม ต้องซึ่ง Na₂SO₄ มาก = $\frac{1}{2} \times 142 = 71$ กรัม

$$\text{ต้องการ Na}^+ 1 \text{ กรัม ต้องซึ่ง Na}_2\text{SO}_4 \text{ มาก} = \frac{71}{23} = 3.09 \text{ กรัม}$$

นั่นคือ ต้องซึ่ง Na₂SO₄ มากเท่ากับ 3.09 กรัม แล้วเตรียมเป็นสารละลายนี่ 1 ลบ.ค.m.

จะได้สารละลายนี่มีความเข้มข้นของ Na⁺ = 1,000 ppm

27), 28), 29) ฝึกหัดทำด้วยตนเอง